

viste sin Puffel frem som Skildt, vilde det saa gjøre ham berettiget til, at være Skrædder i Kjøbstaden? Nei, naar han kommer indenfor Kjøbstadens Mure, saa er han kun Krøbling, kun arbejdsberettiget i det Fag, hvori han har Lov til at arbejde, og tør ikke arbejde i de Fag, som han ellers kunde erhverve sit Underhold ved. Ere ikke Forholdene af en ganske anden Natur paa Landet, og er ikke denne Lov en nødvendig Overgangsløve i et betrængt Dieblit? Dersom denne Lov om Naringer skulde vise sig skadelig, dersom virkelig Tilsviælgeligheden til at afhænde de store Eiendomme skulde være saa stor, som den daglig siges os at være, saa vil der jo kun gaae kort Tid hen, før man vil byde Jordsmønden til at bygge paa tilfals for en Døit; da vil der jo være nok at faae, men saalænge, saalænge det er bundet, saalænge vi ikke tør gribe til at løse det, saalænge vi leve under en Fortids Lovgivning, som Staten har konstrueret, og som den svarer for Følgerne af, saalænge ere vi nødt til at hjælpe os igjennem med Love som denne. Det er en Skikke-Lov, men det er en nødvendig Skikke-Lov; den indeholder noget Nytt, men det er noget nødvendigt Nytt, det Nye nemlig, at Myndighederne blive istand til, ved lovlige Midler at erstatte den Beskyttelse, som det enkelte absolute Ord kunde give den virkelig Tilsviælfatte. Man har sagt: I skade ved Foranstaltninger af denne Art den for Befolkningen saa nødvendige Flytning fra det Sted, hvor der ikke er Plads, til det Sted, hvor der er Plads og Erhverv; jeg svarer: Nei, vi gjøre det Modsatte deraf, thi naar Kommunen veed, at den enten maa bidrage til, at disse Folk kunne reise fra hvor de ere til et andet Sted, hvor de kunne finde Plads, eller sørge for, at de paa en taalelig Maade kunne blive i Commu-

nen, saa vil den vide at vælge, saa vil den lukke sin Pung op til Rejsepenge og til Midler til at skaffe Familien hen paa et andet Sted, hvor den idetmindste i det første Dieblit kan leve og finde Tag over Hovedet, indtil den finder Erhverv, eller den vil erklære sig villig til at udføre sin Pligt og skaffe Personerne det samme Tag paa det Sted, hvor de boe. Man har ved samme Leilighed nævnt, at man ønskede, at Staten skulde blande sig i dette Forhold og skaffe Midlerne til saaledes at flytte Familierne, maaskee endog til planmæssig at fordele dem efter et vist System. Det er et System, som jeg ikke paa nogen Maade kan understøtte; men her ligger igjen mellem mig og Mange af dem, som besjæmpe mig, en stor vid Groft, den nemlig, at jeg stræber efter at skaffe de underordnede Statsmyndigheder, al den Myndighed, al den Indflydelse, jeg kan, og saa at samle disse til et Hele under en stor Statsmyndighed, medens mange Andre ønske at skaffe Staten den meest indgribende Indflydelse i alle Enkelthederne. Jeg stræber efter at gjøre hvad jeg kan, for at skaffe Communerne til at blive Befolkningens Forsørgere, og for at skaffe Statsstyrelsen til kun at beskæftige sig med Folket (Hør!); men Andre stræbe efter at bringe Folket og Befolkningen til at falde sammen, efter at tvinge Staten ind paa at give sig af med enhver Enkelmand; denne Lov gaaer netop ud paa at overlade til Communerne at sørge for Befolkningen, og at give dem Leilighed til at gjøre det, saa at sige, paa hvilken Maade, de ville, naar de kun derved ikke krænke den enkelte Person. Jeg frygter ingenlunde for, at et Lovforslag af den Art længe skal lade vente paa sig.